

עמת (חיפה) 27515-10-24 - מדינת ישראל נ' מוחמד ג'בארין (עציר)

עמ"ת (חיפה) 27515-10-24 - מדינת ישראל נ' מוחמד ג'בארין מחוזי חיפה

עמ"ת (חיפה) 27515-10-24

מדינת ישראל

נגד

מוחמד ג'בארין (עציר)

בית המשפט המחוזי בחיפה

[14.10.2024]

כבוד השופט זיו אריאלי

החלטה

1. בפני ערר על החלטת בית משפט השלום לתעבורה בחדרה מיום 13.10.24, אשר ניתנה הן בתיק מ"ת 9379-01-24 והן בתיק פל"א 9376-01-24, במסגרתה הורה בית המשפט על שחרורו של המשיב לקהילה טיפולית "אילנות".
2. בקצרה ייאמר כי נגד המשיב הוגש כתב אישום המייחס לו עבירות של נהיגה בזמן פסילה, נהיגה ללא רישיון נהיגה, ללא ביטוח, ברכב אשר רישונו פקע. עם הגשת כתב האישום - הוגשה בקשה להורות על מעצרו של המשיב עד תום ההליכים נגדו. ביום 5.2.24, ובהעדר חלופת מעצר, הסכים המשיב לבקשת המעצר, ומשכך הורה בית המשפט על מעצרו של המשיב עד תום ההליכים נגדו.
3. במסגרת התיק העיקרי הודה המשיב, ביום 30.4.24, במיוחס לו בכתב האישום. לבקשת המשיב, הורה בית המשפט על הפניית המשיב לקבלת תסקיר שירות מבחן אשר יתייחס גם לשאלת התאמתו של המשיב להשתתף בהליך בבית משפט קהילתי.
4. תסקיר מיום 22.6.24 התרשם מסיכון גבוה מצד המשיב להישנות התנהגות עוברת חוק. צוין כי המשיב התעייף מניהול אורח חיים שולי ומגלה מודעות ראשונית למצבו. המפקחים המוצעים נבחנו על ידי שירות המבחן ונוכח היעדר אפשרות מצד המפקחים ללוות את המשיב בהליך אינטנסיבי וארוך בבית המשפט הקהילתי - סבר שירות המבחן כי הם אינם יכולים להוות ערבים מתאימים. ניתנה ארכה לסנגור להצגת חלופה אחרת, בין היתר - חלופה בקהילה טיפולית. בדיון מיום 8.9.24 הודיע הסנגור כי המשיב עבר בהצלחה הליך קבלה לקהילת "אילנות" וממתין לשילובו שם. הצדדים הודיעו כי מוסכם עליהם שהליך המעצר יידון בפני המותב השומע את התיק העיקרי. בית המשפט הורה על הפניית המשיב פעם נוספת לקבלת תסקיר אשר יבחן את התאמת חלופת המעצר ואת אפשרות שילובו של המשיב במסגרת קהילת "אילנות".
5. שירות המבחן הגיש תסקיר נוסף ביום 6.10.24. שירות המבחן העריך כי שילוב המשיב בטיפול במסגרת כוללנית ואינטנסיבית כקהילה טיפולית - עשוי להפחית סיכון להישנות התנהגות עבריינית בעתיד. שירות המבחן המליץ על שילוב המשיב בקהילת "אילנות", וזאת אף בהיעדר ערב מגבה. עוד הומלץ לדחות את ההליך העיקרי בארבעה חודשים על מנת לעקוב אחר השתלבות המשיב בקהילה.

6. בדיון שהתקיים ביום 13.10.24 הביעה המאשימה את התנגדותה לשילוב המשיב בקהילה הטיפולית. נטען כי לא ניתן לתת אמון במשיב.
7. בית המשפט הורה על שחרורו של המשיב לקהילה הטיפולית "אילנות". בהחלטה נקבע כי מדובר בקהילה טיפולית ותיקה ומוכרת, המהווה חלופת מעצר הרמטית עם פיקוח על המטופלים, וכי על היעדר ערב מגבה ניתן לתגבר בכך שצוות הקהילה יודיע מיידית למשטרה במקרה של יציאה מהקהילה ללא אישור. נקבע כי נוכח תקופת המעצר הממושכת ובהינתן מתווה שיקומי אופציונלי - הרי שבשלה העת להחליט על שחרור לקהילה הטיפולית, ודחיית התיק העיקרי על מנת לבחון את התנהלותו בקהילה הטיפולית. מכאן הערר.
8. לאחר ששמעתי את טענות הצדדים נחה דעתי כי דין הערר להידחות.
9. אמנם, מדובר בערר על החלטה הנוגעת למעצר, אולם ההחלטה התקבלה על ידי המותב הדין בתיק העיקרי, אשר לו הוגשו גם תסקירי שירות מבחן לעניין העונש. בית המשפט קמא מכיר את עניינו של המשיב, מלפני ומלפניו, בחן גם את האפשרות להפנותו להליך בבית משפט קהילתי (אפשרות אשר לא יצאה אל הפועל, בהיעדר ערב מגבה), ובסופו של יום החליט לבחון מהלך שיקומי בעניינו. לטעמי, לא נפלה שגגה בהחלטת בית המשפט קמא, ונוכח החלטתו המנומקת אני סבור כי אין מקום להותיר את המשיב במעצר.
10. אדגיש, נוכח טענות שעלו מטעם המאשימה - הן בפני בית המשפט קמא והן בדיון בפניי - כי לטעמי הסתמכות העוררת על בש"פ 1981/11 בעניין סויסה - אינה במקומה. בעניין סויסה הנ"ל הדגיש בית המשפט העליון כי כלל - העיתוי הראוי לשקול הליך גמילה - הוא בשלב גזירת הדין או ריצוי העונש. עניינה של הלכת סויסה הוא בשאלה מתי ראוי להקדים את הליך הגמילה לשלב המעצר.
11. עניינו של המשיב אינו דומה לעניין סויסה. ההחלטה בדבר הפנייה להליך גמילה - ניתנה על ידי המותב בתיק העיקרי, לאחר הרשעתו וטרם שמיעת טיעונים לעונש. זהו בדיוק השלב בו ראוי, ככלל, כי המותב הדין בתיק העיקרי ישקול, טרם גזירת הדין, אם יש להעדיף שיקולי שיקום בעניינו של הנאשם, בהתאם להוראת סעיף 40ד' לחוק העונשין.
12. היענות לערר והותרת המשיב במעצר - משמעותה הכרעה בשאלת המסורה לשלב גזירת הדין, קרי: האם יש להעדיף בעניינו של הנאשם שיקולי שיקום על פני יתר שיקולי הענישה. שאלה זו מונחת לפתחו של בית המשפט הגוזר את הדין. עמד על כך בית המשפט בעניין סויסה עת ציין כי:
- "יש מקרים בהם האפשרות לשלוח נאשם לחלופת מעצר למוסג גמילה מתעוררת סמוך לפני סיום התיק העיקרי או אפילו לאחר שהנאשם כבר הורשע בתיק העיקרי. לטעמי, במקרה מעין זה, ראוי לשופט המעצרים שלא להורות על חלופת גמילה באשר יש בכך מעין התערבות, מעין הסגת גבולו של ההליך התלוי ועומד על גזירת העונש. באם ימצא המותב הדין בתיק העיקרי כי במסגרת גזר הדין יש לשלוח את הנאשם לגמילה, יעשה כן במסגרת גזר הדין. אך אם סמוך למתן גזר הדין נשלח הנאשם לחלופת גמילה, גזר הדין עלול לקטוע את הליך הגמילה הארוך... למצער, יש בכך כדי לכבול את ידי המותב בבואו לגזור דינו של הנאשם, שהסתמך על ההליכים הנוגעים לשיקומו...".
13. כאמור, בקשתה של העוררת היא שבית המשפט, בשבתו כערכאת ערר בהליך המעצר, ישים את שיקול דעתו תחת שיקול דעתו של בית המשפט הגוזר את הדין. נראה כי בכך יש כדי להסיג את גבולו של בית המשפט בהליך העיקרי, ודומני כי לא יהיה זה ראוי לעשות כן.
14. בית המשפט קמא, במסגרת ההליך העיקרי, סבר כי יש מקום לבחון שיקולי שיקום, ולצורך כך הפנה את המשיב להליך טיפולי בקהילת אילנות. זאת, בין היתר בהתבסס על המלצת שירות המבחן. סבורני כי אפשרות זו מסורה בידו של בית המשפט, בשים לב לשלב שבין הכרעת הדין לבין שמיעת טיעונים לעונש ומתן גזר דין. אין מקום להתערב בהחלטת בית המשפט קמא, ומשכך אני דוחה את הערר. המזכירות תעביר את העתק ההחלטה לצדדים.
- ניתנה היום, י"ב תשרי תשפ"ה, 14 אוקטובר 2024, בהעדר הצדדים.